

Posudek oponenta na bakalářskou práci Kláry Bešćecové: Zdroje informací o černobylské havárii v Československu.

Bakalářská práce Kláry Bešćecové je zcela jistě zajímavým a neotřelým pokusem o rekonstrukci informování o dosud největší jaderné katastrofě (v mírových podmínkách) na našem území, a to v době, která měla i svá specifika, mám na mysli počínající proces tzv. „přestavby“ a tzv. „glasnosti“, tedy „nového myšlení“. K uvedeným sloganům se přihlásila i československá vládní garnitura. Jak to tedy bylo s onou „glasností“ u nás? Myslím si, že K. Bešćecová na to odpověděla velmi propracovanou bakalářskou prací, ale popořádku.

K. Bešćecová zvolila jako hlavní výzkumnou metodu orální historii. Myslím si, že zcela adekvátně možným zjištěným, navíc si byla vědoma všech úskalí, ale i předností této metody. Z jejího teoretického úvodu je zřejmé, že byla na vlastní výzkum dobře připravena (např. s. 10): „Metoda OH specifická tím, že hypotézy nejsou na rozdíl od kvantitativního výzkumné strategie testovány, ale naopak se během výzkumu vytvářejí“. Z výše uvedeného je zřejmé, že autorka přesně pochopila proces vlastní práce pomocí orální historie. Navíc si po celý čas uvědomovala i postavení jedince ve výzkumu, viz zřejmé z pasáže cituji: „Snaha o porozumění zkušenosti jedinců skrze jejich svébytná sdělení, tj. kvalitativní výzkumná strategie, která se vyznačuje induktivním postupem bádání. Z toho plyne i jistá pružnost – výzkum se v průběhu rozvíjí, ale i přizpůsobuje a pozměňuje podle okolností získaných poznatků“.

Metodicky postupovala K. Bešćecová technikou sběru dat prostřednictvím polostrukturovaného dotazování. Pokud hodnotím realizace orální historie v praxi dané práce, musím kvitovat autorčin přístup. Výzkum byl proveden metodicky čistě a stranou nezůstala ani oblast etiky, tak důležitá součást orální historie.

Autorka ve své práci neopomenula ani sekundární prameny (dobový tisk). Odborná literatura, resp. celistvě uchopené téma o informování o haváriích v komunistickém Československu obecně zatím v našem prostředí čeká na podrobnější zpracování a na svého autora/ku.

Kladně hodnotím výběr vzorku narátorů, kde K. Bešćecová využila všech metodických doporučení což se kladně projevilo v rozmanitém a přitom relevantním výběru.

Pokud jde o zpracování kapitoly Analytické postupy na s. 14, předčí práce K. Bešćecové i mnohé diplomové práce.

Práce je tematicky podle mého soudu logicky členěna v kapitolách o samotné katastrofě, o reakce čs. vedení na ní. Na tomto místě bych snad jen kvitoval ještě hlubší

zamyšlení proč tomu taky bylo a nejen citaci z knihy oponenta Nedalo se tady dýchat, i když jsem si vědom, že k rozborům pak přistupuje autorka i v dalších kapitolách.

Rozhodně velmi dobře je zpracována kapitola o mediálním prostředí v 80. letech v Československu, o tom, jak fungovala cenzura atd. Autorka mohla rovněž využít rozhovoru s předsedou FÚTI Čermákem v knize Vítězové a poražení?! Ale informací má k tomuto tématu dostatečné množství.

Za hlavní a nejpřínosnější kapitolu práce považuji Interpretaci rozhovorů a diskursivní analýzu novinových článků. V této kapitole představuje i své narátory, podle mého soudu tak mohla učinit již na začátku práce v její metodologické části. Autorka na několika místech zbytečně opakuje, že jde v jejím případě o diskursivní analýzu, s tím stačilo seznámit v metodické části pouze jednou, není třeba tolikrát opakovat☺.Ale to je jen malichernost.

Bakalářskou práci považuji jak po stránce obsahové, tak i jejím formálním zpracováním za velmi dobře napsanou a hodnotím jí známkou **výborně**.

Autorce pak přeji noho úspěchů v osobním i profesním životě.

V Praze, 31. 7. 2011

Prof. PaedDr. et Mgr. Miroslav Vaněk, Ph.D.